

जिल्हा परिषद क्षेत्राची निवडणूक विभागामध्ये
पंचायत समिती क्षेत्राची निर्वाचक गणामध्ये
विभागणी करण्याबाबत सुधारीत आदेश.

राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र

क्रमांक :- रानिआ/जिपपंस-२०११/प्र.क्र.१४/का.७,

नविन प्रशासकीय भवन, मंत्रालयासमोर,

हुतात्मा राजगुरू चौक, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- ०४ ऑक्टोबर, २०११

आदेश

भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २४३ के अन्वये राज्य निवडणूक आयोगावर जिल्हा परिषदा व त्याअंतर्गत येणाऱ्या पंचायत समित्यांच्या निवडणुकांची जबाबदारी सोपविलेली आहे. जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्यांच्या सार्वत्रिक निवडणुकीची प्रक्रिया प्रभाग रचना करण्यापासून सुरू होते व प्रत्यक्ष मतदान होऊन निकाल शासकीय राजपत्रात प्रसिध्द झाल्यानंतर ही जबाबदारी संपते. महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ चे कलम १४ मध्येदेखील ही जबाबदारी राज्य निवडणूक आयोगावर टाकण्यात आली आहे.

२. महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ मधील निवडणूक विषयक तरतुदी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा निवडणूक (निवडणूक विभाग आणि निवडणूक घेणे) नियम, १९६२ व महाराष्ट्र पंचायत समित्या निवडणूक (निर्वाचक गण आणि निवडणूक घेणे) नियम, १९६२ यामधील तरतुदींचे पालन करून जिल्हा परिषदांसाठी निवडणूक विभाग व पंचायत समित्यांसाठी निर्वाचक गण तयार करण्यात येतात. आरक्षणासंबंधी तरतूद महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती (जागांच्या आरक्षणाची पध्दती व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ यामधील तरतुदीनुसार करावी लागते. जिल्हा परिषद व पंचायत समिती यांची निवडणूक विभाग व निर्वाचक गणात रचना करताना त्यामध्ये सुसूत्रता राहावी म्हणून भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २४३ के व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ चे कलम ९अ नुसार प्राप्त अधिकारांचा वापर करून मी नीला सत्यनारायण, राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र आयोगाचे जिल्हा परिषदांमधील निवडणूक विभाग व पंचायत समित्यांमधील निर्वाचक गण रचनेचे यापूर्वीचे सर्व आदेश अधिक्रमित करून निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण यासंबंधी प्रस्ताव तयार करण्याबाबत व आरक्षण फिरविणेबाबत पुढीलप्रमाणे नव्याने निदेश देत आहे :-

जिल्हा परिषद क्षेत्राची निवडणूक विभाग व पंचायत समिती क्षेत्राची निर्वाचक गणांमध्ये विभागणी करणे :-

- (१) संबंधीत जिल्हाधिकारी यांनी प्रारूप प्रभाग रचनेचा प्रस्ताव तयार करून तो विभागीय आयुक्त यांच्या मान्यतेसाठी सादर करावयाचा आहे.
- (२) संबंधीत जिल्हाधिकारी यांनी राज्य निवडणूक आयोगाने प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून विभागीय आयुक्त यांचे नियंत्रणाखाली प्रारूप निवडणूक विभाग व प्रारूप निर्वाचक गण तयार करण्याचे काम योग्यप्रकारे तयार करून घ्यावयाचे आहे.
- (३) प्रारूप निवडणूक विभाग व प्रारूप निर्वाचक गण तयार करताना संबंधीत जिल्ह्यातील जिल्हा परिषद क्षेत्रांची किंवा यथास्थिती पंचायत समिती क्षेत्राची शेवटच्या प्रसिध्द झालेल्या जनगणनेनुसार आकडेवारी विचारात घ्यावयाची आहे. त्याबाबत अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती यांची आकडेवारीसुद्धा विचारात घ्यावयाची आहे.
- (४) जिल्हा परिषद व पंचायत समिती यांची लोकसंख्या निश्चित करताना संबंधीत जिल्ह्यातील किंवा संबंधीत तालुक्यातील महानगरपालिका, नगर परिषदा / नगर पंचायती, कटक मंडळे (कन्टोनमेंट बोर्ड) यांची लोकसंख्या वगळून शिल्लक राहणारी लोकसंख्या विचारात घ्यावयाची आहे. जिल्हा परिषद व पंचायत समिती यांची लोकसंख्या निश्चित करताना संबंधीत क्षेत्रातील संपूर्ण ग्रामीण लोकसंख्या विचारात घेण्यात आली आहे याची खात्री करावी.
- (५) जिल्हा परिषदेवर प्रत्यक्ष निवडणुकीद्वारे निवडून द्यावयाची सदस्य संख्या कमीत कमी ५० व जास्तीत जास्त ७५ अशी निश्चित करण्यात आली आहे. त्यानुसार राज्य निवडणूक आयोग प्रत्येक जिल्हा परिषद क्षेत्राची व पंचायत समिती क्षेत्राची येणारी अनुक्रमे निवडणूक विभाग व निर्वाचक गणांची संख्या निश्चित करेल. राज्य निवडणूक आयोगाने निवडणूक विभाग व निर्वाचक गणांची संख्या निश्चित केल्यानंतर निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचनेचा प्रस्ताव तयार करावयाचा आहे.
- (६) प्रत्येक निर्वाचक गण तयार करताना पंचायत समिती क्षेत्राची एकूण लोकसंख्या भागिले त्या पंचायत समितीस देय असलेली एकूण सदस्य संख्या याप्रमाणे सरासरी लोकसंख्या काढावी. निर्वाचक गण या सरासरी लोकसंख्येपेक्षा १० टक्के अधिक किंवा १० टक्के कमी लोकसंख्येच्या मर्यादित राहून तयार करावयाचे आहेत.
- (७) असे दोन निर्वाचक गण एकत्र करून जिल्हा परिषदेचा एक निवडणूक विभाग तयार करावयाचा आहे.

(८) प्रत्येक पंचायत समिती क्षेत्राला किमान दोन निवडणूक विभाग व चार निर्वाचक गण असणे आवश्यक आहे. अशा ठिकाणी लोकसंख्येची सरासरी निवडणूक विभागाच्या सरासरी लोकसंख्येपेक्षा भिन्न असू शकेल.

(९) निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण यांची रचना करताना प्रत्येक निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण हा भौगोलिकदृष्ट्या सलग असला पाहिजे. त्याच्या सीमारेषा, रस्ते, नद्या, नाले इत्यादी नैसर्गिक मर्यादा विचारात घेऊन निश्चित कराव्यात. तसेच मोकळ्या जागांसह सर्व जागा कोणत्या ना कोणत्या निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणात गणली जातील याची दक्षता घ्यावी. निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण तयार करताना प्रगणक गट शक्यतो फोडू नये. अपवादात्मक परिस्थितीत प्रगणक गट फोडल्यास त्या प्रगणक गटाचे सर्वेक्षण करून त्यावेळी शेवटच्या जनगणनेतील तेथील जनगणनेचे विभाजन कसे होते हे निश्चित करावे व त्यासंबंधीचे प्रमाणपत्र व प्रगणक गट का फोडावा लागला याचे कारण द्यावे. प्रगणक गट फोडल्यास भौगोलिक सीमा योग्यप्रकारे दाखविल्या जातील याची काळजी घेण्यात यावी. निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण तयार करताना शक्यतो ग्रामपंचायत सीमांचा भंग होता कामा नये. जर ग्रामपंचायतीचे विभाजन करावयाचे असेल तर ते शक्यतोवर ग्रामपंचायतीच्या प्रभागानुसारच करण्यात यावे.

(१०) निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण रचना सुरू करताना उत्तर दिशेकडून सुरुवात करावी. उत्तरेकडून ईशान्येकडे त्यानंतर पूर्व दिशेकडे येऊन पूर्वेकडून पश्चिमेकडे रचना करताना सरकावे व शेवट दक्षिणेत करावा. निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण यांना क्रमांकही त्याच पध्दतीने द्यावेत.

(११) प्रत्येक निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण सीमारेषेत फिरविताना उत्तर, पूर्व, पश्चिम, दक्षिण असा नमूद करावा. सीमारेषा तयार करताना त्या निवडणूक विभागातील / निर्वाचक गणातील कोणताही नकाशा निवडणूक विभागाची / निर्वाचक गणाची पूर्ण कल्पना येईल असा असावा याची काळजी घ्यावी.

(१२) निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण रचनेचा प्रस्ताव तयार करताना जिल्हा परिषद / पंचायत समितीच्या नकाशांमध्ये जनगणनेचे प्रगणक गट स्पष्ट दाखवावेत. प्रगणक गटाचे क्रमांकही दर्शविलेले असावेत, तसेच त्या निवडणूक विभागात / निर्वाचक गणात येणाऱ्या गावांची नावेही दर्शवावीत.

(१३) जिल्हा परिषद व पंचायत समिती यामधील जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग व पंचायत समिती निर्वाचक गण यांचे नकाशे तयार करताना ग्रामपंचायत काळ्या रंगाच्या ठिपक्याने दर्शवावी व त्याच्या बाजूला त्या ग्रामपंचायतीचे नावही लिहिलेले असावे. जिल्हा परिषद क्षेत्रात समाविष्ट न करण्यात आलेले क्षेत्र हिरव्या रंगाने दर्शवावे. निवडणूक विभागाची हद्द लाल रंगाने व निर्वाचक गणाची हद्द निळ्या रंगाने दर्शवावी. जिल्ह्याचा एकत्रित आणि प्रत्येक पंचायत समितीचा वेगळा असे दोन स्वतंत्र नकाशे तयार करावेत. नकाशाखाली देण्यात येणाऱ्या

सूचीमध्ये कुठला रंग कशासाठी वापरण्यात आला आहे हे स्पष्ट करण्यात यावे. नकाशे सुस्पष्ट असावेत.

आरक्षण :-

(१) जिल्हा परिषदांमधील निवडणूक विभाग व पंचायत समित्यांमधील निर्वाचक गण यामध्ये अनुसूचित जातीची व अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या किती आहे, त्यानुसार उतरत्या क्रमाने सर्व निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण लावावेत. ज्या निवडणूक विभागात किंवा निर्वाचक गणात अनुसूचित जातीची किंवा अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या जास्त असेल, ते निवडणूक विभाग किंवा निर्वाचक गण अनुसूचित जातीसाठी किंवा, यथास्थिती अनुसूचित जमातीसाठी आरक्षित होतील. त्यानंतर जिल्हा परिषदेमधील वेगवेगळ्या निवडणूक विभागांना तसेच पंचायत समित्यांमधील वेगवेगळ्या निर्वाचक गणांना फिरत्या पध्दतीने आरक्षण देईपर्यंत, अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातीकरीता राखून ठेवलेल्या जागा या अगोदरच्या सार्वत्रिक निवडणुकीत अशा जाती किंवा यथास्थिती, जमातीसाठी राखून ठेवण्यात आलेल्या नसतील अशा निवडणूक विभागात अथवा निर्वाचक गणात, पुढील निवडणुकांमध्ये फिरत्या ठेवण्यात येतील.

(२) एखादा निवडणूक विभाग किंवा निर्वाचक गण अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती या दोन्हीसाठी आरक्षित होऊ शकत असेल तर त्याबाबतीत असा निवडणूक विभाग किंवा निर्वाचक गण अशा प्रवर्गापैकी ज्याची लोकसंख्या जास्त असेल त्या प्रवर्गासाठी राखून ठेवण्यात येईल. उर्वरित प्रवर्गासाठी ज्या निवडणूक विभागात अथवा निर्वाचक गणात उतरत्या क्रमाने पुढील सर्वाधिक लोकसंख्या असेल, तिथे त्या प्रवर्गासाठी जागा राखून ठेवण्यात येईल.

(३) नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गासाठीचे सोडत काढून आरक्षण निश्चित करण्यात यावे. सोडत काढताना अनुसूचित जाती अथवा अनुसूचित जमातीसाठी आरक्षित झालेले निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण वगळण्यात यावेत. तसेच मागील निवडणुकीच्यावेळी नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गासाठी राखून ठेवण्यात आलेले निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण वगळण्यात यावेत.

(४) ज्या निवडणूक विभाग किंवा निर्वाचक गणाची पुनर्रचना करण्यात आली असेल त्या निवडणूक विभाग किंवा निर्वाचक गणावर मागील निवडणुकीमध्ये कोणते आरक्षण होते हे ठरविण्यासाठी त्यामध्ये समाविष्ट करण्यात आलेल्या गावांवर मागील निवडणुकीमध्ये असलेले आरक्षण विचारात घ्यावे. मागील निवडणुकीत एकाच प्रकारचे आरक्षण असलेल्या गावांच्या लोकसंख्येची लागतच्या जनगणनेनुसारची बेरीज, पुनर्रचित निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाच्या एकूण लोकसंख्येच्या ५०% पेक्षा जास्त असेल तर त्या गावांवर असलेले आरक्षण मागील निवडणुकीमध्ये पुनर्रचित निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण असल्याचे मानण्यात यावे.

(५) अनुसूचित जातीच्या महिला, अनुसूचित जमातीच्या महिला तसेच नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गाच्या महिला यासाठी आरक्षण त्या प्रवर्गासाठी आरक्षित होणाऱ्या निवडणूक विभाग किंवा निर्वाचक गणामधून सोडतीने ठरविण्यात यावे.

(६) अनुसूचित जाती अथवा अनुसूचित जमाती, नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गासाठी एकच निवडणूक विभाग किंवा एकच निर्वाचक गण आरक्षित होत असल्यास तो अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती, किंवा नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गाच्या महिलांसाठी आरक्षित होईल किंवा कसे, हे सुध्दा सोडतीने ठरविण्यात यावे व त्यानंतर हे आरक्षण आळीपाळीने देण्यात यावे.

(७) महिलांचे आरक्षण एकाच निवडणूक विभागात किंवा निर्वाचक गणात राहू नये, त्या आरक्षणाचा लाभ सर्वच निवडणूक विभागांना किंवा निर्वाचक गणांना मिळावा यासाठी लगतच्या निवडणुकीत जे निवडणूक विभाग किंवा निर्वाचक गण महिलांसाठी आरक्षित झाले असतील तेथे शक्यतोवर पुन्हा महिलांचे आरक्षण येणार नाही याची काळजी घेण्यात यावी.

(८) अनुसूचित क्षेत्रात येणाऱ्या संपूर्ण पंचायत समित्यांसाठी अनुसूचित जमातींसाठी आरक्षित निर्वाचक गणाचे आरक्षण फिरविताना जे निर्वाचक गण आधीच्या निवडणुकीत अनुसूचित जमातीव्यतिरिक्त इतरांसाठी आरक्षित असतील किंवा अनारक्षित असतील तेथे अनुसूचित जमातींचे आरक्षण द्यावे.

(९) अनुसूचित क्षेत्रात येणाऱ्या अशा पंचायत समित्यांमध्ये की जेथे संपूर्ण निर्वाचक गण अनुसूचित जमातींसाठीच आरक्षित असतील तेथे फक्त अनुसूचित जमाती महिला हे आरक्षण बदलण्यात यावे.

(१०) जिल्हा परिषद क्षेत्रातील सर्व निवडणूक विभागामध्ये सर्व प्रकारचे आरक्षण आळीपाळीने फिरविण्यात यावे व प्रत्येक प्रकारचे आरक्षण सर्व निवडणूक विभागामध्ये फिरविल्यानंतर अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीची सुरुवात पुन्हा ज्या निवडणूक विभागामध्ये अनुसूचित जातीची लोकसंख्या जास्त आहे तिथपासून अनुसूचित जातीचे आरक्षण सुरू करावे. ज्या निवडणूक विभागात अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या सर्वात जास्त आहे तिथपासून अनुसूचित जमातीच्या आरक्षणाची सुरुवात करण्यात यावी. हीच पध्दत निर्वाचक गणाबाबतही वापरण्यात यावी.

(११) एखाद्या जिल्ह्यात अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये त्याच निवडणूक विभागावर किंवा निर्वाचक गणावर जुनेच आरक्षण पुन्हा येण्याची शक्यता आहे. ते आरक्षण पुन्हा येऊ नये यासाठी सर्व प्रयत्न झाल्यानंतर ते आरक्षण पुन्हा येणारच असेल तर ते येऊ देण्यास हरकत नाही.

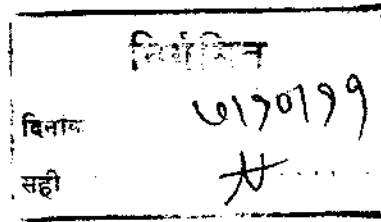
(१२) निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचना यांची प्राथमिक अधिसूचना प्रसिध्द केल्यानंतर त्यावर प्राप्त होणाऱ्या हरकती व सूचना यांना सुनावणी देण्याचे अधिकार विभागीय आयुक्त ह्यांना प्रदान करण्यात आले आहेत.

(१३) आरक्षणासंबंधी "आरक्षण" या सदराखाली नमूद केलेले अनुक्रमांक १ ते १२ विचारात घेऊन आरक्षणाची सोडत काढण्यात यावी. राज्य निवडणूक आयोगाकडून निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण रचनेच्या सोडतीचा कार्यक्रम देण्यात आल्यानंतर सोडतीसंबंधीची सूचना सोडत काढण्यापूर्वी संबंधीत जिल्हाधिकारी कार्यालय, तहसिलदार कार्यालय, जिल्हा परिषद कार्यालय व पंचायत समिती कार्यालय येथे नोटीस बोर्डावर लावण्यात यावी. तसेच यासंबंधी जाहिरात, जिल्ह्यातील जास्त वाचकवर्ग असलेल्या वर्तमानपत्रात देण्यात यावी.

नीला सत्यनारायण
(नीला सत्यनारायण) ०१/१०/११
राज्य निवडणूक आयुक्त,
महाराष्ट्र

प्रति,

- १) सचिव, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २) सर्व विभागीय आयुक्त
- ३) सर्व जिल्हाधिकारी
- ४) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- ५) राज्य निवडणूक आयोगातील सर्व अधिकारी

प्रपत्र-१

----- जिल्हा परिषद व त्याअंतर्गत असलेल्या पंचायत समित्या
----- जनगणनेच्या आकडेवारीचा गोषवारा

जिल्हा परिषदेचे नाव :-

अ.क्र.	जिल्हा परिषदेचे नाव	२०११ जनगणनेनुसार लोकसंख्या		
		एकूण लोकसंख्या	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या
१.				
अ.क्र.	पंचायत समितीचे नाव	२०११ जनगणनेनुसार लोकसंख्या		
		एकूण लोकसंख्या	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या
१.				
२.				
३.	इत्यादी			

प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, लोकसंख्येची परिगणना करताना जिल्हा परिषद व त्याअंतर्गत असलेल्या पंचायत समित्यांच्या क्षेत्रातील कोणताही ग्रामीण भाग (ग्रामपंचायत /वाडया/ वस्त्या/ तांडे इत्यादी) वगळण्यात आलेला नाही. तसेच कोणत्याही नागरी भागाचा (महानगरपालिका / नगर पालिका / नगर पंचायत / छावणी क्षेत्र/ कटक मंडळ क्षेत्र इत्यादी) समावेश करण्यात आलेला नाही.

स्वाक्षरी

दिनांक-

जिल्हाधिकारी

प्रपत्र-२

----- जिल्हा परिषद ----- सदस्य संख्या व आरक्षणाबाबत विवरणपत्र

- (१) जिल्हा परिषदेची एकूण लोकसंख्या (२०११ जनगणनेनुसार)
- (२) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम १२ व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा (मतदार विभाग आणि निवडणुका घेणे) नियम, १९६२ मधील नियम २(अ) नुसार एकूण लोकसंख्या
- (३) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या (२०११ च्या जनगणनेनुसार)
- (४) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम १२ चा उपकलम (२) चा खंड (ब) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ३ अनुसूचित जातीसाठी आरक्षित संख्या
सूत्र = $\frac{\text{(अनुसूचित जातीची लोकसंख्या} \times \text{एकूण सदस्य संख्या)}}{\text{एकूण लोकसंख्या}}$
(निम्त्यापेक्षा कमी अपूर्णाक वगळण्यात यावा तर जास्त असल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)
- (५) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या (२०११ च्या जनगणनेनुसार)
- (६) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम १२ चा उपकलम (२) चा खंड (ब) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ३ अनुसूचित जमातीसाठी आरक्षित संख्या
सूत्र = $\frac{\text{(अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या} \times \text{एकूण सदस्य संख्या)}}{\text{एकूण लोकसंख्या}}$
(निम्त्यापेक्षा कमी अपूर्णाक वगळण्यात यावा तर जास्त असल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)

- (७) इतर मागासवर्गीय नागरिकांची आरक्षित सदस्य संख्या
महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१
मधील कलम १२ चा उपकलम (२) चा खंड (क) व महाराष्ट्र
जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची
पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ३ नुसार
आरक्षित सदस्य संख्या

$$\text{सूत्र} = \frac{(\text{अनुक्रमांक-२ मधील एकूण सदस्य संख्या} \times २७)}{१००}$$

(निम्म्यापेक्षा कमी अपूर्णाक वगळण्यात यावा तर जास्त असल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)

- (८) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१
मधील कलम १२ चा उपकलम (२) चा खंड (ड) व महाराष्ट्र
जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची
पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ३ नुसार एकूण
स्त्री आरक्षित सदस्य संख्या

$$\text{सूत्र} = \frac{(\text{एकूण सदस्य संख्या})}{२}$$

(अपूर्णाक आल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)

- (९) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१
मधील कलम १२ चा उपकलम (२) चा खंड (ब) परंतु व
खंड (ड) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत
समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम)
नियम, १९९६ च्या नियम ३ नुसार एकूण अनुसूचित जातीच्या
स्त्री राखीव जागांचे आरक्षण

$$\text{सूत्र} = \frac{(\text{अनुसूचित जातीची आरक्षित संख्या})}{२}$$

(अपूर्णाक आल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)

(महत्वाची सूचना :- जर वरील अनुक्रमांक-४ येथे अनुसूचित जातीकरिता केवळ १ पद राखीव होत असेल तर ते पद लागोपाठच्या २ निवडणुकांपैकी एका निवडणुकीत चिड्ड्या टाकून स्त्रियांकरिता राखून ठेवावयाचे आहे, अशा प्रकारे चिड्ड्या टाकल्यावर स्त्रीकरिता चिड्ड्या आली तरच येथे (अनुक्रमांक ९ मध्ये) पद दर्शविण्यात यावे.) (चक्रानुक्रम आरक्षण फिरविताना मागील निवडणुकांचे लॉटस विचारात घ्यावेत.)

- (१०) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम १२ चा उपकलम (२) चा खंड (ब) परंतु व खंड (ड) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ३ नुसार एकूण अनुसूचित जमातीच्या स्त्री राखीव जागांचे आरक्षण

$$\text{सूत्र} = \frac{(\text{अनुसूचित जमातीची आरक्षित संख्या})}{२}$$

(अपूर्णांक आल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)

(महत्वाची सूचना :- जर वरील अनुक्रमांक-६ येथे अनुसूचित जमातीकरिता केवळ १ पद राखीव होत असेल तर ते पद लागोपाठच्या २ निवडणुकांपैकी एका निवडणुकीत चिड्ड्या टाकून स्त्रियांकरिता राखून ठेवावयाचे आहे, अशा प्रकारे चिड्ड्या टाकल्यावर स्त्रीकरिता चिड्ड्या आली तरच येथे (अनुक्रमांक १० मध्ये) पद दर्शविण्यात यावे.) (चक्रानुक्रम आरक्षण फिरविताना मागील निवडणुकांचे लॉटस विचारात घ्यावेत.)

- (११) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम १२ चा उपकलम (२) चा खंड (ब) परंतु व खंड (ड) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ३ नुसार इतर मागासवर्गीय स्त्रियांकरिता राखीव जागांचे आरक्षण

$$\text{सूत्र} = \frac{(\text{नागरिकांच्या मागासवर्गीय प्रवर्गाकरिता आरक्षित सदस्य संख्या})}{२}$$

- (१२) सर्वसाधारण स्त्री आरक्षित सदस्य संख्या
(अनुक्रमांक-८ (अनुक्रम ९+१०+११)= येथील सदस्य संख्या)

- (१३) अनारक्षित सदस्य संख्या उरलेले सर्व सदस्य

प्राधिकृत अधिकारी

प्रपत्र-३

प्रारुप जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग

----- जिल्हा परिषदेच्या प्रारुप निवडणूक विभागातील लोकसंख्या,
ग्रामपंचायतींची संख्या व गावांची संख्या इत्यादी दर्शविणारा गोषवारा

अ.क्र.	तालुका	जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग क्रमांक	जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग			२०११ च्या जनगणनेनुसार		
			निवडणूक विभागाचे नाव	एकूण ग्रामपंचायतींची संख्या	एकूण समाविष्ट गावे	एकूण लोकसंख्या	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या
१.								
२.								
३.								
४.								
	इत्यादी							
	एकूण							

प्रपत्र-४

प्रारुप जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग रचना

----- जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाची २०११ च्या जनगणनेनुसार
लोकसंख्या दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र.	तालुका	जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग क्रमांक	जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाचे नाव	समाविष्ट असणाऱ्या ग्रामपंचायतीचे नाव	एकूण समाविष्ट असणारी गावे/वस्त्या/तांडे इत्यादी	२०११ च्या जनगणनेनुसार		
						एकूण लोकसंख्या	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या
१.								
२.								
३.								
४.								
	एकूण							

प्रपत्र-५
(निर्वाचक गणासाठी)

----- जिल्हयातील ----- तालुक्यातील पंचायत समितीची सदस्य संख्या
व आरक्षणाबाबत विवरणपत्र

- (१) पंचायत समितीची एकूण लोकसंख्या (२०११ च्या जनगणनेनुसार)
- (२) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम ५८ व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा (मतदार विभाग आणि निवडणुका घेणे) नियम, १९६२ मधील नियम २(अ) नुसार एकूण लोकसंख्या
- (३) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या (२०११ च्या जनगणनेनुसार)
- (४) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम ५८ चा उपकलम (१ब) चा खंड (ब) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ७ अनुसूचित जातीसाठी आरक्षित संख्या
सूत्र = $\frac{\text{अनुसूचित जातीची लोकसंख्या} \times \text{एकूण सदस्य संख्या}}{\text{एकूण लोकसंख्या}}$
(निम्म्यापेक्षा कमी अपूर्णाक वगळण्यात यावा तर जास्त असल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)
- (५) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या (२०११ च्या जनगणनेनुसार)
- (६) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम ५८ चा उपकलम (१ब) चा खंड (ब) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ७ अनुसूचित जमातीसाठी आरक्षित संख्या
सूत्र = $\frac{\text{अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या} \times \text{एकूण सदस्य संख्या}}{\text{एकूण लोकसंख्या}}$
(निम्म्यापेक्षा कमी अपूर्णाक वगळण्यात यावा तर जास्त असल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)

- (७) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाकरिता नागरिकांची आरक्षित सदस्य संख्या महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम ५८ चा उपकलम (१ब) चा खंड (क) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ७ नुसार आरक्षित सदस्य संख्या

$$\text{सूत्र} = \frac{(\text{अनुक्रमांक-२ मधील एकूण सदस्य संख्या} \times २७)}{१००}$$

१००

(निम्त्यापेक्षा कमी अपूर्णाक वगळण्यात यावा तर जास्त असल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)

- (८) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम ५८ चा उपकलम (१ब) चा खंड (ड) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ७ नुसार एकूण स्त्री आरक्षित सदस्य संख्या

$$\text{सूत्र} = \frac{(\text{एकूण सदस्य संख्या})}{२}$$

२

(अपूर्णाक आल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)

- (९) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम ५८ चा उपकलम (१ब) चा खंड (ब) परंतुक व खंड (ड) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ७ नुसार एकूण अनुसूचित जातीच्या स्त्री राखीव जागांचे आरक्षण

$$\text{सूत्र} = \frac{(\text{अनुसूचित जातीची आरक्षित संख्या})}{२}$$

२

(अपूर्णाक आल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)

(महत्वाची सूचना :- जर वरील अनुक्रमांक-४ येथे अनुसूचित जातीकरिता केवळ १ पद राखीव होत असेल तर ते पद लागोपाठच्या २ निवडणुकांपैकी एका निवडणुकीत चिड्ड्या टाकून स्त्रियांकरिता राखून ठेवावयाचे आहे, अशा प्रकारे चिड्ड्या टाकल्यावर स्त्रीकरिता चिड्डी आली तरच येथे (अनुक्रमांक ९ मध्ये) पद दर्शविण्यात यावे.)

- (१०) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम ५८ चा उपकलम (१ब) चा खंड (ब) परंतुक व खंड (ड) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ७ नुसार एकूण अनुसूचित जमातीच्या स्त्री राखीव जागांचे आरक्षण

$$\text{सूत्र} = \frac{\text{(अनुसूचित जमातीची आरक्षित संख्या)}}{२}$$

(अपूर्णांक आल्यास पुढील संख्येने पूर्णांकित करण्यात यावा.)

(महत्वाची सूचना :- जर वरील अनुक्रमांक-६ येथे अनुसूचित जमातीकरिता केवळ १ पद राखीव होत असेल तर ते पद लागोपाठच्या २ निवडणुकांपैकी एका निवडणुकीत चिड्ड्या टाकून स्त्रियांकरिता राखून ठेवावयाचे आहे, अशा प्रकारे चिड्ड्या टाकल्यावर स्त्रीकरिता चिड्डी आली तरच येथे (अनुक्रमांक १० मध्ये) पद दर्शविण्यात यावे.)

- (११) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम ५८ चा उपकलम (१ब) चा खंड (ब) परंतुक व खंड (ड) व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ च्या नियम ७ नुसार इतर मागासवर्गीय स्त्रियांकरिता राखीव जागांचे आरक्षण

$$\text{सूत्र} = \frac{\text{(नागरिकांच्या मागासवर्गीय प्रवर्गाकरिता आरक्षित सदस्य संख्या)}}{२}$$

- (१२) सर्वसाधारण स्त्री आरक्षित सदस्य संख्या
(अनुक्रमांक-८ (अनुक्रम ९+१०+११) = येथील सदस्य संख्या)

- (१३) अनारक्षित सदस्य संख्या उरलेले सर्व सदस्य

प्राधिकृत अधिकारी

परिशिष्ट-१

(जिल्हा परिषदेकरिता)

जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाचा प्रस्ताव तयार करण्याकरिता आणि आरक्षित निवडणूक विभाग निश्चितीकरिता विहित नमुना

जिल्हा परिषदेचे नाव :-

अ.क्र.	तालुका	जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	अ.जा.अ.ज (स्त्री), अ.जा.अ.ज. (स्त्री) सर्वसाधारण स्त्रिया यांच्यापैकी ज्या प्रवर्गाकरिता राखीव होईल त्या आरक्षणाचा प्रवर्ग नमूद करावा.

परिशिष्ट-२

(जिल्हा परिषदेकरिता)

अनुसूचित जातीची सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या निवडणूक विभागांपासून उतरत्या क्रमाने सर्व निवडणूक विभागांची माहिती

जिल्हा परिषदेचे नाव:- (आरक्षण कुठल्या प्रवर्गाचे आहे ते नमूद करावे.)

अ.क्र.	तालुका	जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	अनुसूचित जातीची सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या निवडणूक विभागांपासून सुरुवात करुन उतरत्या क्रमाने	अनुसूचित जाती व अनुसूचित जाती (स्त्री) करिता आरक्षित झाल्यास आरक्षण नमूद करावे

परिशिष्ट-३

(जिल्हा परिषदेकरिता)

अनुसूचित जमातीची सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या निवडणूक विभागांपासून उतरत्या क्रमाने सर्व निवडणूक विभागांची माहिती

जिल्हा परिषदेचे नाव:- (आरक्षण कुठल्या प्रवर्गाचे आहे ते नमूद करावे.)

अ.क्र.	तालुका	जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	अनुसूचित जमातीची सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या निवडणूक विभागांपासून सुरुवात करुन उतरत्या क्रमाने	अनुसूचित जमाती व अनुसूचित जमाती (स्त्री) करिता आरक्षित झाल्यास आरक्षण नमूद करावे

पंचायत समिती निर्वाचक गणाचा प्रस्ताव तयार करण्याकरिता आणि आरक्षित
निर्वाचक गण निश्चितीकरिता विहित नमुने

परिशिष्ट-४

(पंचायत समितीकरिता)

पंचायत समितीचे नाव :-

जिल्हा-

अ.क्र.	पंचायत समिती निर्वाचक गणाचा क्रमांक व नाव	अ.जा.अ.ज (स्त्री), अ.जा.अ.ज. (स्त्री) ना.मा.प्र. (स्त्री) सर्वसाधारण स्त्री यांच्यापैकी ज्या प्रवर्गाकरिता राखीव होईल त्या आरक्षणाचा प्रवर्ग नमूद करावा.

परिशिष्ट-५

(पंचायत समिती करिता- प्रत्येक समितीनिहाय स्वतंत्र)

अनुसूचित जातीची सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या निर्वाचक गणांपासून उतरत्या
क्रमाने पंचायत समितीमधील सर्व निर्वाचक गणांची माहिती

पंचायत समितीचे नाव:- (आरक्षण कुठल्या प्रवर्गाचे आहे ते नमूद करावे.)

अ.क्र.	पंचायत समिती निर्वाचक गणाचा क्रमांक व नाव	अनुसूचित जातीची सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या निर्वाचक गणांपासून सुरुवात करुन उतरत्या क्रमाने	अनुसूचित जाती व अनुसूचित जाती (स्त्री) करिता आरक्षित झाल्यास आरक्षण नमूद करावे

परिशिष्ट-६

(पंचायत समिती करिता- प्रत्येक समितीनिहाय स्वतंत्र)

अनुसूचित जमातीची सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या निर्वाचक गणांपासून उतरत्या
क्रमाने सर्व निर्वाचक गणांची माहिती

पंचायत समितीचे नांव:- (आरक्षण कुठल्या प्रवर्गाचे आहे ते नमूद करावे.)

अ.क्र.	पंचायत समिती निर्वाचक गणाचा क्रमांक व नांव	अनुसूचित जमातीची सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या निर्वाचक गणांपासून सुरुवात करुन उतरत्या क्रमाने	अनुसूचित जमाती व अनुसूचित जमाती (स्त्री) करिता आरक्षित झाल्यास आरक्षण नमूद करावे

परिशिष्ट-७

जाहीर प्रकटन

महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम १२, उपकलम (१), कलम ५८(१)(अ) प्रमाणे व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ नुसार अनुक्रमे निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण प्रसिध्द करण्यापूर्वी जिल्हा परिषद व पंचायत समिती क्षेत्रात सभा घेऊन अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती त्यामधील स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा व नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गांच्या (स्त्रियांच्या आरक्षणासह) राखून ठेवावयाच्या जागा आणि उर्वरित स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा निश्चित करावयाच्या आहेत. त्याकरिता सोडत पध्दतीने कार्यवाही करण्याकरिता खाली दर्शविल्याप्रमाणे विशेष सभा आयोजित केली आहे.

त्याचा तपशील :-

अ.क्र.	जिल्हा परिषदेचे नाव /पंचायत समितीचे नाव	सभेचे ठिकाण	सभेची वेळ व तारीख
१.			
२.			
३.			
४.			
५.			
६.			
७.	इत्यादी		

२. जिल्हा परिषद अथवा पंचायत समितीतील ज्या रहिवाशांची सदर सभेस हजर राहण्याची इच्छा आहे त्यांनी वरील ठिकाणी व वेळी हजर राहावे.

जिल्हाधिकारी

जिल्हा :

दिनांक :

परिशिष्ट-८

(जिल्हा परिषदेकरिता) सभेचे इतिवृत्त

आज दिनांक----- रोजी सकाळी / दुपारी ----- वाजता -----
येथे जिल्हा परिषद सार्वत्रिक निवडणुका ----- करिता महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि
पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ नुसार जिल्हा
परिषदेचे निवडणूक विभागनिहाय आरक्षण सोडत पध्दतीने (चिठ्या टाकून) निश्चित
करण्यासाठी पुढील प्रतिनिधी उपस्थित होते :-

अ.क्र.	प्रतिनिधीचे नाव	स्वाक्षरी

जिल्हा परिषद निवडणुका सन ----- च्या संदर्भात निवडणूक विभागाची माहिती
परिशिष्ट-१ नुसार सर्व उपस्थितांना देण्यात आली.

त्यानंतर -

१. प्रथम ----- जिल्हा परिषदसाठी देय असलेल्या -----
(सर्व) निवडणूक विभागाच्या चिठ्या तयार करण्यात आल्या.
२. या चिठ्यांपैकी अनुसूचित जातीकरिता राखीव असलेल्या निवडणूक विभागांच्या
चिठ्या वेगळ्या ठेवण्यात आल्या. त्याचे निवडणूक विभाग क्रमांक ----- असे
आहेत.
३. त्याचप्रमाणे अनुसूचित जमातीकरिता राखीव असलेल्या निवडणूक विभागांच्या
चिठ्या वेगळ्या ठेवण्यात आल्या. त्याचे निवडणूक विभाग क्रमांक ----- असे
आहेत.
४. त्यानंतर उरलेल्या चिठ्यांमधून अगोदरच्या सार्वत्रिक निवडणुकीत नागरिकांच्या
मागास प्रवर्गासाठी राखून ठेवण्यात आलेले निवडणूक विभाग वगळून उर्वरित
निवडणूक विभागातून नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गाकरिता राखीव पदांच्या
संख्येइतक्या चिठ्या सोडत पध्दतीने काढण्यात आल्या व त्या वेगळ्या ठेवण्यात
आल्या, त्यांचे निवडणूक विभाग क्रमांक- ----- असे आहेत. *

*टिप :- अ.क्र.४ मध्ये अगोदरच्या निवडणुकीत नागरिकांचा मागास प्रवर्गासाठी राखून ठेवण्यात आलेले निवडणूक
विभाग वगळल्यानंतर उरलेल्या निवडणूक विभागांची संख्या ही नागरिकांचा मागास प्रवर्गासाठी आरक्षित
करावयाच्या जागांच्या संख्येएवढी असल्यास सदरचे निवडणूक विभाग नागरिकांच्या मागास प्रवर्गासाठी थेट
आरक्षित होतील. परंतु आरक्षित करावयाची पदांची संख्या ही शिल्लक राहिलेल्या निवडणूक विभागांच्या संख्येपेक्षा
जास्त असल्यास, शिल्लक राहिलेले निवडणूक विभाग नागरिकांच्या मागास प्रवर्गासाठी थेट आरक्षित होतील व
उरलेल्या जागांसाठी वगळण्यात आलेल्या निवडणूक विभागांतून (अगोदरच्या सार्वत्रिक निवडणुकीत नागरिकांच्या
मागास प्रवर्गासाठी आरक्षित झालेले निवडणूक विभाग) सोडतीने निश्चित करण्यात येतील. अशी परिस्थिती
उद्भवल्यास प्रथम सन २००२ च्या निवडणुकीमध्ये व त्यानंतर अनुक्रमे २००७ व २०१२ च्या निवडणुकीमध्ये
ना.मा.प्र.साठी आरक्षित निवडणूक विभाग विचारात घेण्यात यावेत.

५. उपरोक्त १ मधील चिठ्यांमधून २ ते ४ येथील चिठ्या वेगळ्या काढण्यात आल्यानंतर उर्वरित चिठ्या वेगळ्या ठेवण्यात आल्या असून, त्यांचे निवडणूक विभाग क्रमांक- ----- असे आहेत.

६. स्त्रियांसाठी राखीव पदांसाठी सोडत खालीलप्रमाणे काढण्यात आली.
(६.१ ते ६.४ यापैकी लागू असेल तेच ठेवावे.)

६.१) अनुसूचित जातीकरिता (वरील अनुक्रमांक-२ येथे) एकापेक्षा जास्त पदे राखीव असल्यामुळे अनुसूचित जातीकरिता वरील अनुक्रमांक-२ येथील निवडणूक विभागाच्या चिठ्यांमधून अनुसूचित जातीच्या स्त्रियांकरिता राखीव असलेल्या पदांच्या संख्येइतक्या चिठ्या काढण्यात आल्या. त्याचे निवडणूक विभाग क्रमांक- -----असे आहेत.

६.२) अनुसूचित जातीकरिता (वरील अनुक्रमांक-२ येथे) केवळ एक पद आरक्षित होत असल्यामुळे-
पुढील पाठोपाठच्या दोन निवडणुकांपैकी एका निवडणुकीची चिठ्ठी उचलण्यात आली.

(१) सन ----- ची पहिली निवडणूक

(२) सन ----- ची दुसरी निवडणूक

(वरील दोन चिठ्यांपैकी एक चिठ्ठी उचलण्यात यावी.)

सदर चिठ्ठी सन ----- ची पहिली निवडणूक अशी चिठ्ठी आल्यामुळे ----- निवडणूक विभाग अनुसूचित जातीच्या स्त्रियांकरिता आरक्षित होईल.

सन ----- ची पहिली निवडणूक अशी चिठ्ठी न आल्यामुळे (सन ----- ची चिठ्ठी आली) व जिल्हा परिषदेमध्ये एकूण पदांच्या १/२ पेक्षा कमी नाही इतकी पदे स्त्रियांकरिता राखीव ठेवणे आवश्यक असल्यामुळे सर्वसाधारण पदांमधून एक अतिरिक्त पद स्त्रियांकरिता सोडत काढून राखीव करण्यात येईल याची सर्वांना माहिती देण्यात आली.

६.३) अनुसूचित जमातीकरिता (वरील अनुक्रमांक-३ येथे) एकापेक्षा जास्त पदे राखीव असल्यामुळे-

अनुसूचित जमातीकरिता वरील अनुक्रमांक-३ येथील निवडणूक विभागाच्या चिठ्यांमधून अनुसूचित जमातीच्या स्त्रियांकरिता राखीव असलेल्या पदांच्या संख्येइतक्या चिठ्या काढण्यात आल्या. त्याचे निवडणूक विभाग क्रमांक- -----असे आहेत.

६.४) अनुसूचित जमातीकरिता (वरील अनुक्रमांक-३ येथे) केवळ एक पद आरक्षित होत असल्यामुळे-

(वरील दोन चिठ्यांपैकी एक चिठ्ठी उचलण्यात यावी.)

सदर चिठ्ठी सन ----- ची पहिली निवडणूक अशी चिठ्ठी आल्यामुळे ----- निवडणूक विभाग अनुसूचित जमातीच्या स्त्रियांकरिता आरक्षित होईल.

सन ----- ची पहिली निवडणूक अशी चिठ्ठी न आल्यामुळे (सन ----- ची चिठ्ठी आली) व जिल्हा परिषदेमध्ये एकूण पदांच्या १/२ पेक्षा कमी नाही इतकी पदे स्त्रियांकरिता राखीव ठेवणे आवश्यक असल्यामुळे सर्वसाधारण पदांमधून एक अतिरिक्त पद स्त्रियांकरिता सोडत काढून राखीव करण्यात येईल याची सर्वांना माहिती देण्यात आली.

- ६.५) नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गाकरिता वरील अनुक्रमांक ४ येथील आरक्षित निवडणूक विभागातून चिठ्ठ्या टाकून नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांकरिता राखीव असलेल्या पदांच्या संख्येइतके निवडणूक विभाग नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांकरिता आरक्षित करण्यात आले. त्याचे निवडणूक विभाग क्रमांक- ----- असे आहेत.
- ६.६) सर्वसाधारण स्त्रियांकरिता वरील अनुक्रमांक- ५ येथील निवडणूक विभागातून चिठ्ठ्या टाकून सर्वसाधारण स्त्रियांकरिता राखीव असलेल्या पदांच्या संख्येइतके (सर्वसाधारण स्त्रियांची संख्या निश्चित करताना जिल्हा परिषदेमध्ये एकूण पदांच्या १/२ पेक्षा कमी नाही इतकी पदे स्त्रियांकरिता राखीव ठेवणे आवश्यक असल्यामुळे वरील ६.२ व ६.४ च्या अनुषंगाने सर्वसाधारण स्त्रियांकरिता जितकी अतिरिक्त पदे देय होतात ती पदे देखील विचारात घेण्यात आली.) निवडणूक विभाग आरक्षित करण्यात आले. त्याचे निवडणूक विभाग क्रमांक- ----- असे आहेत.

७. उर्वरित सर्व निवडणूक विभाग अनारक्षित झाले. त्याचे निवडणूक विभाग क्रमांक-----

असे आहेत.

जिल्हाधिकारी किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेला अधिकारी

परिशिष्ट-१

(पंचायत समितीकरिता) सभेचे इतिवृत्त

आज दिनांक----- रोजी सकाळी / दुपारी ----- वाजता -----
येथे पंचायत समिती सार्वत्रिक निवडणुका ----- करिता महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि
पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पध्दत व चक्रानुक्रम) नियम, १९९६ नुसार जिल्हा
परिषदेचे निवडणूक विभागनिहाय आरक्षण सोडत पध्दतीने (चिठ्या टाकून) निश्चित
करण्यासाठी पुढील प्रतिनिधी उपस्थित होते :-

अ.क्र.	प्रतिनिधीचे नाव	स्वाक्षरी

पंचायत समिती निवडणुका सन ----- च्या संदर्भात निर्वाचक गणाची माहिती परिशिष्ट-
४ नुसार सर्व उपस्थितांना देण्यात आली.

त्यानंतर -

१. प्रथम ----- पंचायत समित्यांसाठी देय असलेल्या ----- (सर्व)
निर्वाचक गणाच्या चिठ्या तयार करण्यात आल्या.
२. या चिठ्यांपैकी अनुसूचित जातीकरिता राखीव असलेल्या निर्वाचक गणांच्या चिठ्या
वेगळ्या ठेवण्यात आल्या. त्याचे निर्वाचक गण क्रमांक ----- असे आहेत.
३. त्याचप्रमाणे अनुसूचित जमातीकरिता राखीव असलेल्या निर्वाचक गणाच्या चिठ्या
वेगळ्या ठेवण्यात आल्या. त्याचे निर्वाचक गण क्रमांक ----- असे आहेत.
४. त्यानंतर उरलेल्या चिठ्यांमधून नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गाकरिता राखीव पदांच्या
संख्येइतक्या निर्वाचक गणांच्या चिठ्या सोडत पध्दतीने काढण्यात आल्या व त्या
वेगळ्या ठेवण्यात आल्या, त्यांचे निर्वाचक गण क्रमांक- ----- असे आहेत.
५. उपरोक्त १ मधील चिठ्यांमधून २ ते ४ येथील चिठ्या वेगळ्या काढण्यात आल्यानंतर
उर्वरित चिठ्या वेगळ्या आल्या असून, त्यांचे निर्वाचक गण क्रमांक- ----- असे
आहेत.
६. स्त्रियांसाठी राखीव पदांसाठी सोडत खालीलप्रमाणे काढण्यात आली.
(६.१ ते ६.४ यापैकी लागू असेल तेच ठेवावे.)

६.१ अनुसूचित जातीकरिता (वरील अनुक्रमांक-२ येथे) एकापेक्षा जास्त पदे
राखीव असल्यामुळे-

अनुसूचित जातीकरिता वरील अनुक्रमांक-२ येथील निर्वाचक गणाच्या चिठ्यांमधून अनुसूचित जातीच्या स्त्रियांकरिता राखीव असलेल्या पदांच्या संख्येइतक्या चिठ्या काढण्यात आल्या. त्याचे निर्वाचक गण क्रमांक- -----
--असे आहेत.

६.२ अनुसूचित जातीकरिता (वरील अनुक्रमांक-२ येथे) केवळ एक पद आरक्षित होत असल्यामुळे-
पुढील पाठोपाठच्या दोन निवडणुकांपैकी एका निवडणुकीची चिठ्ठी उचलण्यात आली.

- (५) सन ----- ची पहिली निवडणूक
(६) सन ----- ची दुसरी निवडणूक
(वरील दोन चिठ्यांपैकी एक चिठ्ठी उचलण्यात यावी.)

* सदर चिठ्ठी सन ----- ची पहिली निवडणूक अशी चिठ्ठी आल्यामुळे ----- निर्वाचक गण अनुसूचित जातीच्या स्त्रियांकरिता आरक्षित होईल.

सन ----- ची पहिली निवडणूक अशी चिठ्ठी न आल्यामुळे (सन ----- ची चिठ्ठी आली) व पंचायत समितीमध्ये एकूण पदांच्या १/२ पेक्षा कमी नाही इतकी पदे स्त्रियांकरिता राखीव ठेवणे आवश्यक असल्यामुळे सर्वसाधारण पदांमधून एक अतिरिक्त पद स्त्रियांकरिता सोडत काढून राखीव करण्यात येईल याची सर्वांना माहिती देण्यात आली.

६.३ अनुसूचित जमातीकरिता (वरील अनुक्रमांक-३ येथे) एकापेक्षा जास्त पदे राखीव असल्यामुळे-
अनुसूचित जमातीकरिता वरील अनुक्रमांक-३ येथील निर्वाचक गणाच्या चिठ्यांमधून अनुसूचित जमातीच्या स्त्रियांकरिता राखीव असलेल्या पदांच्या संख्येइतक्या चिठ्या काढण्यात आल्या. त्याचे निर्वाचक गण क्रमांक- -----
--असे आहेत.

६.४ अनुसूचित जमातीकरिता (वरील अनुक्रमांक-३ येथे) केवळ एक पद आरक्षित होत असल्यामुळे-
पुढील पाठोपाठच्या दोन निवडणुकांपैकी एका निवडणुकीची चिठ्ठी उचलण्यात आली.

- (७) सन ----- ची पहिली निवडणूक
(८) सन ----- ची दुसरी निवडणूक
(वरील दोन चिठ्यांपैकी एक चिठ्ठी उचलण्यात यावी.)

सदर चिठ्ठी सन ----- ची पहिली निवडणूक अशी चिठ्ठी आल्यामुळे ----- निर्वाचक गण अनुसूचित जमातीच्या स्त्रियांकरिता आरक्षित होईल.

सन ----- ची पहिली निवडणूक अशी चिठ्ठी न आल्यामुळे (सन ----- ची चिठ्ठी आली) व पंचायत समितीमध्ये एकूण पदांच्या १/२ पेक्षा कमी नाही इतकी पदे स्त्रियांकरिता राखीव ठेवणे आवश्यक असल्यामुळे सर्वसाधारण पदांमधून एक अतिरिक्त पद स्त्रियांकरिता सोडत काढून राखीव करण्यात येईल याची सर्वांना माहिती देण्यात आली.

६.५ नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गाकरिता वरील अनुक्रमांक ४ येथील आरक्षित निर्वाचक गणातून चिठ्ठ्या टाकून नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांकरिता राखीव असलेल्या पदांच्या संख्येइतके निर्वाचक गण नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांकरिता आरक्षित करण्यात आले. त्याचे निर्वाचक गण क्रमांक- ----- असे आहेत.

६.६ सर्वसाधारण स्त्रियांकरिता वरील अनुक्रमांक- ५ येथील निर्वाचक गणातून चिठ्ठ्या टाकून सर्वसाधारण स्त्रियांकरिता राखीव असलेल्या पदांच्या संख्येइतके (सर्वसाधारण स्त्रियांची संख्या निश्चित करताना पंचायत समितीमध्ये एकूण पदांच्या १/२ पेक्षा कमी नाही इतकी पदे स्त्रियांकरिता राखीव ठेवणे आवश्यक असल्यामुळे वरील ६.२ व ६.४ च्या अनुषंगाने सर्वसाधारण स्त्रियांकरिता जितकी अतिरिक्त पदे देय होतात ती पदे देखील विचारात घेण्यात आली.) निर्वाचक गण आरक्षित करण्यात आले. त्याचे निर्वाचक गण क्रमांक- ----- असे आहेत.

७. उर्वरित सर्व निर्वाचक गण अनारक्षित झाले. त्याचे निर्वाचक गण क्रमांक

असे आहेत.

जिल्हाधिकारी किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेला अधिकारी

परिशिष्ट-१०

----- जिल्हा ----- जिल्हा परिषद / पंचायत समिती
सूचना

महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ (१९६२ चा अधिनियम ५) चे कलम १२ पोटकलम (१) अन्वये ----- जिल्हा परिषद व पंचायत समितीच्या आगामी सार्वत्रिक निवडणुकीसाठी त्या जिल्हा परिषद क्षेत्रातील निवडणूक विभागाची व कलम ५८ (१)(अ) अन्वये पंचायत समित्यांमधील निर्वाचक गणांची रचना व एकूण सदस्य संख्या अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग तसेच स्त्रियांकरिता अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गातील स्त्रियांसह राखून ठेवण्यात आलेले निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण दर्शविणारा जिल्हाधिकारी -----
--- यांच्या क्रमांक----- दिनांक----- च्या आदेशाच्या मसुद्याची प्रत खाली दर्शविलेल्या ठिकाणी प्रसिध्द करण्यात येत आहे व अशी सूचना देण्यात येत आहे की, उक्त मसुदा जिल्हाधिकारी, ----- यांच्याकडून त्या आदेशात नमूद केल्यानुसार दिनांक----- नंतर विचारात घेण्यात येईल.

- (१) जिल्हाधिकारी यांचे कार्यालयातील फलकावर
- (२) जिल्हा परिषद कार्यालयातील फलकावर
- (३) तहसिलदार ----- यांचे कार्यालयातील फलकावर
- (४) पंचायत समिती ----- कार्यालयातील फलकावर

२. आदेशाच्या मसुद्यास कुणाची हरकत किंवा सूचना असल्यास त्यासंबंधीची जी सकारण लेखी निवेदने जिल्हाधिकारी यांचेकडे दिनांक----- पोहोचतील त्यावर जिल्हाधिकारी विचार करतील. उपरोक्त तारखेनंतर जिल्हाधिकारी यांच्याकडे आलेले निवेदन / हरकत, सूचना इत्यादी विचारात घेतले जाणार नाहीत.

कार्यालयीन मोहोर

दिनांक-

जिल्हाधिकारी

परिशिष्ट-११(अ)
(जिल्हा परिषद-प्रारूप प्रभाग रचनेकरिता)
नमुना
-----जिल्हा परिषद

क्रमांक ----- **दिनांक** ----- **राज्य निवडणूक**
आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूना क्रमांक ----- **महाराष्ट्र**
अधिनियम, ५ च्या कलम १२ पोटकलम (१) खाली ----- **जिल्हयाचा**
जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे -----
जिल्हा परिषद जितक्या निवडणूक विभागामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निवडणूक विभागांची संख्या व त्याची व्याप्ती निश्चित करित आहे आणि त्या निवडणूक विभागामध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांकरिता जागा राखून ठेवण्यात येत आहेत. ते निवडणूक विभाग आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभाग दर्शविणाऱ्या आदेशाचा प्रारूप मसुदा प्रसिध्द करण्यात येत आहे.

२. उक्त आदेशाचा मसुदा याद्वारे ----- जिल्हा परिषद क्षेत्रातील सर्व रहिवाशांच्या माहितीसाठी प्रसिध्द करण्यात येत असून, सूचना देण्यात येत आहेत की, उक्त आदेशाचा मसुदा दिनांक----- नंतर जिल्हाधिकारी ----- विचारात घेतील.

३. उक्त आदेशाच्या मसुदयास, ज्या लोकांच्या काही हरकती असतील, त्यांनी त्या हरकती सकारण जिल्हाधिकारी ----- यांच्याकडे दिनांक----- किंवा तत्पूर्वी लेखी सादर कराव्यात. उक्त तारखेनंतर आलेल्या हरकती जिल्हाधिकारी विचारात घेणार नाहीत.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२ च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम ९(१) अन्वये राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांनी केलेल्या अधिसूचना क्रमांक ----- आदेशान्वये त्यांनी ----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे निवडावयाची सभासद संख्या निश्चित केलेली आहे.

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन१९६२ च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५)चा कलम १२ चा पोटकलम (२) अन्वये आणि राज्य निवडणूक आयुक्तांच्या क्रमांक- ----- दिनांक- ----- च्या पत्रान्वये त्यांनी ----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागा व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा) राखून ठेवावयाच्या जागा निश्चित केलेल्या आहेत.

- (१) निवडावयाच्या सदस्यांची एकूण संख्या -----
- (२) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यासाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या :-
- (३) स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा धरून) राखून ठेवावयाच्या एकूण जागा :-
- (४) उपरोक्त क्रमांक-(३) पैकी वरील क्रमांक (२) मधील (अ), (ब), (क) येथील जागांमध्ये अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या खालीलप्रमाणे राहिल :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (५) सर्वसाधारण स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या -----

२. त्याअर्थी, आता राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूचना क्रमांक- ----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९९६ (सन १९६२ च्या जिल्हाधिकारी याद्वारे उक्त जिल्हा परिषद क्षेत्र जितक्या निवडणूक विभागात विभागण्यात येईल त्या निवडणूक विभागांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करित असून, ज्या निवडणूक विभागांमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभागा निर्दिष्ट करित आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकट नंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

तालुक्याचे नाव	निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	अनुसूची प्रदेशाची व्याप्ती	अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती/नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग व स्त्रियांकरिता राखीव जागा
१.	२.	३.	४.
		(अ) खालील ग्रामपंचायतींच्या मर्यादित समाविष्ट असलेले क्षेत्र (१) (२) (३) (४) (५) इत्यादी (ब) खालील गांवाच्या मर्यादित समाविष्ट असलेली क्षेत्रे (१) (२) (३) इत्यादी	

कार्यालयीन मोहोर

जिल्हाधिकारी

दिनांक:-

735

परिशिष्ट-११(ब)
(जिल्हा परिषद-अंतिम प्रभाग रचनेकरिता)
नमुना
-----जिल्हा परिषद

क्रमांक ----- **दिनांक** -----
राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूना क्रमांक-----
----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकाराचा
वापर करुन, महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ सन १९६२
अधिनियम, ५ च्या कलम १२ पोटकलम (१) खाली ----- जिल्हयाचा
जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे -----
जिल्हा परिषद जितक्या निवडणूक विभागामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निवडणूक विभागांची
संख्या व त्याची व्याप्ती निश्चित करित आहे आणि त्या निवडणूक विभागामध्ये अनुसूचित
जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांकरिता
जागा राखून ठेवण्यात येत आहेत. ते निवडणूक विभाग आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांसाठी
(अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग स्त्रियांसह) जागा राखून
ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभाग दर्शविणारा क्रमांक ----- दिनांक-----
----- चा आदेशाचा प्रारूप मसुदा महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम,
१९६१ (सन १९६२ अधिनियम, ५) च्या कलम १२ पोटकलम (१) सह राज्य निवडणूक
आयुक्तांची अधिसूचना क्रमांक-----
----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करुन निम्नोक्त आदेश देत आहे.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२
च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम ९(१) अन्वये राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांनी
केलेल्या अधिसूचना क्रमांक ----- आदेशान्वये त्यांनी -----
----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे निवडावयाची सभासद संख्या
निश्चित केलेली आहे.

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२
च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम १२ चा पोटकलम (२) अन्वये आणि राज्य निवडणूक
आयुक्तांच्या क्रमांक----- दिनांक----- च्या पत्रान्वये
त्यांनी ----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती,
अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागा व

स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गांच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा) राखून ठेवावयाच्या जागा निश्चित केलेल्या आहेत.

- (१) निवडावयाच्या सदस्यांची एकूण संख्या -----
- (२) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यासाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या :-
- (३) स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गांच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा धरून) राखून ठेवावयाच्या एकूण जागा :-
- (४) उपरोक्त क्रमांक-(३) पैकी वरील क्रमांक (२) मधील (अ), (ब), (क) येथील जागांमध्ये अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गांच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या खालीलप्रमाणे राहिल :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (५) सर्वसाधारण स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या -----

२. 'त्याअर्थी, आता राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूचना क्रमांक- ----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९९६ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम १२ चा पोटकलम (१) खाली मी -----
----जिल्हयाचा जिल्हाधिकारी याद्वारे उक्त जिल्हा परिषद क्षेत्र जितक्या निवडणूक विभागात विभागण्यात येईल त्या निवडणूक विभागांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करित असून, ज्या निवडणूक विभागांमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गांच्या स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभाग निर्दिष्ट करित आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकट नंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती/नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग व स्त्रियांकरिता राखीव जागा
१	२	३	४
		<p>(अ) खालील ग्रामपंचायतींच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेले क्षेत्र</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३)</p> <p>(४)</p> <p>(५) इत्यादी</p> <p>(ब) खालील गांवाच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेली क्षेत्रे</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३) इत्यादी</p>	

कार्यालयीन मोहोर

जिल्हाधिकारी

दिनांक:-

आयुक्तांच्या क्रमांक- ----- दिनांक- ----- च्या पत्रान्वये त्यांनी ----- पंचायत समितीच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागा व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गांच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा) राखून ठेवावयाच्या जागा निश्चित केलेल्या आहेत.

- (१) निवडावयाच्या सदस्यांची एकूण संख्या -----
- (२) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यासाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या :-
- (३) स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गांच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा धरून) राखून ठेवावयाच्या एकूण जागा :-
- (४) उपरोक्त क्रमांक-(३) पैकी वरील क्रमांक (२) मधील (अ), (ब), (क) येथील जागांमध्ये अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गांच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या खालीलप्रमाणे राहिल :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (५) सर्वसाधारण स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या -----

२. त्याअर्थी, आता राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूचना क्रमांक- ----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९९६ (सन १९६२ च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) च्या कलम ५२ चा पोटकलम (१) खंड (अ) खाली मी----- जिल्हयाचा जिल्हाधिकारी याद्वारे उक्त पंचायत समिती क्षेत्र जितक्या निर्वाचक गणात विभागण्यात येईल त्या निर्वाचक गणांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करित असून, ज्या निर्वाचक गणांमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गांच्या स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभागा निर्दिष्ट करित आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकट नंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निर्वाचक गणाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती/नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग व स्त्रियांकरिता राखीव जागा
१.	२.	३.	४.
		(अ) खालील ग्रामपंचायतींच्या मर्यादित समाविष्ट असलेले क्षेत्र (१) (२) (३) (४) (५) इत्यादी	
		(ब) खालील गांवाच्या मर्यादित समाविष्ट असलेली क्षेत्रे (१) (२) (३) इत्यादी	

कार्यालयीन मोहोर

जिल्हाधिकारी

दिनांक:-

परिशिष्ट-१२(ब)
(पंचायत समिती -अंतिम प्रभाग रचनेकरिता)

नमुना

-----जिल्हा परिषद

क्रमांक ----- दिनांक -----

राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूना क्रमांक- -----
----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकाराचा
वापर करुन, महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ (सन १९६२
अधिनियम, ५) च्या कलम ५८ पोटकलम (१) खंड (अ) खाली ----- जिल्हयाचा
जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे -----
पंचायत समिती जितक्या निर्वाचक गणामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निर्वाचक गणामध्ये
अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग आणि त्याचप्रमाणे
स्त्रियांकरिता जागा राखून ठेवण्यात येतील. ते निर्वाचक गण आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांसाठी
(अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग स्त्रियांसह) जागा राखून
ठेवण्यात येतील, ते निर्वाचक गण दर्शविणारा क्रमांक ----- दिनांक- -----
----- चा आदेशाचा प्रारूप मसुदा महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१
(सन १९६२ अधिनियम, ५) च्या कलम १२ पोटकलम (१) मध्ये निश्चित केलेल्या
पध्दतीप्रमाणे उक्त जिल्हा परिषद क्षेत्रातील रहिवाशांच्या माहितीसाठी प्रसिध्द करण्यात आला
होता. त्या अनुसरुन आलेल्या हरकतींचा सर्वकष विचार करुन मी, कलम १२ पोटकलम (१)
सह राज्य निवडणूक आयुक्तांची अधिसूचना क्रमांक- -----
----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करुन
निम्नोक्त आदेश देत आहे.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२
च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम ९(१) अन्वये राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांनी
केलेल्या अधिसूचना क्रमांक ----- आदेशान्वये त्यांनी -----
----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे निवडावयाची सभासद संख्या
निश्चित केलेली आहे.

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२
च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम १२ चा पोटकलम (२) अन्वये आणि राज्य निवडणूक
आयुक्तांच्या क्रमांक- ----- दिनांक- ----- च्या पत्रान्वये
त्यांनी ----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती,

अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागा व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा) राखून ठेवावयाच्या जागा निश्चित केलेल्या आहेत.

- (१) निवडावयाच्या सदस्यांची एकूण संख्या -----
- (२) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यासाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या :-
- (३) स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा धरून) राखून ठेवावयाच्या एकूण जागा :-
- (४) उपरोक्त क्रमांक-(३) पैकी वरील क्रमांक (२) मधील (अ), (ब), (क) येथील जागांमध्ये अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या खालीलप्रमाणे राहिल :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (५) सर्वसाधारण स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या -----

२. त्याअर्थी, आता राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूचना क्रमांक- ----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९९६ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम १२ चा पोटकलम (१) खाली मी -----
----जिल्हयाचा जिल्हाधिकारी याद्वारे उक्त पंचायत समिती क्षेत्र जितक्या निर्वाचक गणात विभागण्यात येईल त्या निर्वाचक गणांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करित असून, ज्या निर्वाचक गणांमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभाग निर्दिष्ट करित आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकट नंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निर्वाचक गणाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती/नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग व स्त्रियांकरिता राखीव जागा
१	२	३	४
		<p>(अ) खालील ग्रामपंचायतींच्या मर्यादित समाविष्ट असलेले क्षेत्र</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३)</p> <p>(४)</p> <p>(५) इत्यादी</p> <p>(ब) खालील गांवाच्या मर्यादित समाविष्ट असलेली क्षेत्रे</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३) इत्यादी</p>	

कार्यालयीन मोहोर

दिनांक:-

जिल्हाधिकारी

परिशिष्ट-११(अ)
(जिल्हा परिषद-प्रारूप प्रभाग रचनेकरिता)

नमुना

-----जिल्हा परिषद

क्रमांक ----- दिनांक ----- राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूना क्रमांक- ----- महाराष्ट्र अधिनियम, ५ च्या कलम १२ पोटकलम (१) खाली ----- जिल्हयाचा जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे ----- जिल्हा परिषद जितक्या निवडणूक विभागामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निवडणूक विभागांची संख्या व त्याची व्याप्ती निश्चित करित आहे आणि त्या निवडणूक विभागामध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांकरिता जागा राखून ठेवण्यात येत आहेत. ते निवडणूक विभाग आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभाग दर्शविणाऱ्या आदेशाचा प्रारूप मसुदा प्रसिध्द करण्यात येत आहे.

२. उक्त आदेशाचा मसुदा याद्वारे ----- जिल्हा परिषद क्षेत्रातील सर्व रहिवाशांच्या माहितीसाठी प्रसिध्द करण्यात येत असून, सूचना देण्यात येत आहेत की, उक्त आदेशाचा मसुदा दिनांक- ----- नंतर जिल्हाधिकारी ----- विचारात घेतील.

३. उक्त आदेशाच्या मसुदयास, ज्या लोकांच्या काही हरकती असतील, त्यांनी त्या हरकती सकारण जिल्हाधिकारी ----- यांच्याकडे दिनांक- ----- किंवा तत्पूर्वी लेखी सादर कराव्यात. उक्त तारखेनंतर आलेल्या हरकती जिल्हाधिकारी विचारात घेणार नाहीत.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२ च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम ९(१) अन्वये राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांनी केलेल्या अधिसूचना क्रमांक ----- आदेशान्वये त्यांनी ----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे निवडावयाची सभासद संख्या निश्चित केलेली आहे.

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन१९६२ च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५)चा कलम १२ चा पोटकलम (२) अन्वये आणि राज्य निवडणूक आयुक्तांच्या क्रमांक- ----- दिनांक- ----- च्या पत्रान्वये त्यांनी ----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागा व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा) राखून ठेवावयाच्या जागा निश्चित केलेल्या आहेत.

- (१) निवडावयाच्या सदस्यांची एकूण संख्या -----
- (२) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यासाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (३) स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा धरून) राखून ठेवावयाच्या एकूण जागा :-
- (४) उपरोक्त क्रमांक-(३) पैकी वरील क्रमांक (२) मधील (अ), (ब), (क) येथील जागांमध्ये अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या खालीलप्रमाणे राहिल :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (५) सर्वसाधारण स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या -----

२. त्याअर्थी, आता राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूचना क्रमांक- ----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९९६ (सन १९६२ च्या जिल्हाधिकारी याद्वारे उक्त जिल्हा परिषद क्षेत्र जितक्या निवडणूक विभागात विभागण्यात येईल त्या निवडणूक विभागांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करित असून, ज्या निवडणूक विभागांमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभागा निर्दिष्ट करित आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकट नंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती/नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग व स्त्रियांकरिता राखीव जागा
१.	२.	३.	४.
		<p>(अ) खालील ग्रामपंचायतींच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेले क्षेत्र</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३)</p> <p>(४)</p> <p>(५) इत्यादी</p> <p>(ब) खालील गांवाच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेली क्षेत्रे</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३) इत्यादी</p>	

कार्यालयीन मोहोर

जिल्हाधिकारी

दिनांक:-

परिशिष्ट-११(ब)
(जिल्हा परिषद-अंतिम प्रभाग रचनेकरिता)

नमुना

-----जिल्हा परिषद

क्रमांक ----- **दिनांक** -----

राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूना क्रमांक- -----
----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकाराचा
वापर करुन, महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ सन १९६२
अधिनियम, ५ च्या कलम १२ पोटकलम (१) खाली ----- जिल्हयाचा
जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे -----
जिल्हा परिषद जितक्या निवडणूक विभागामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निवडणूक विभागांची
संख्या व त्याची व्याप्ती निश्चित करीत आहे आणि त्या निवडणूक विभागामध्ये अनुसूचित
जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांकरिता
जागा राखून ठेवण्यात येत आहेत. ते निवडणूक विभाग आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांसाठी
(अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग स्त्रियांसह) जागा राखून
ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभाग दर्शविणारा क्रमांक ----- दिनांक- -----
----- चा आदेशाचा प्रारूप मसुदा महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम,
१९६१ (सन १९६२ अधिनियम, ५) च्या कलम १२ पोटकलम (१) सह राज्य निवडणूक
आयुक्तांची अधिसूचना क्रमांक- -----
----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करुन निम्नोक्त आदेश देत आहे.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२
च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम ९(१) अन्वये राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांनी
केलेल्या अधिसूचना क्रमांक ----- आदेशान्वये त्यांनी -----
----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे निवडावयाची सभासद संख्या
निश्चित केलेली आहे.

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२
च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम १२ चा पोटकलम (२) अन्वये आणि राज्य निवडणूक
आयुक्तांच्या क्रमांक- ----- दिनांक- ----- च्या पत्रान्वये
त्यांनी ----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती,
अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागा व

स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा) राखून ठेवावयाच्या जागा निश्चित केलेल्या आहेत.

- (१) निवडावयाच्या सदस्यांची एकूण संख्या -----
- (२) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यासाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (३) स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा धरून) राखून ठेवावयाच्या एकूण जागा :-
- (४) उपरोक्त क्रमांक-(३) पैकी वरील क्रमांक (२) मधील (अ), (ब), (क) येथील जागांमध्ये अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या खालीलप्रमाणे राहिल :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (५) सर्वसाधारण स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या -----

२. त्याअर्थी, आता राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूचना क्रमांक- ----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९९६ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम १२ चा पोटकलम (१) खाली मी ----- जिल्हयाचा जिल्हाधिकारी याद्वारे उक्त जिल्हा परिषद क्षेत्र जितक्या निवडणूक विभागात विभागण्यात येईल त्या निवडणूक विभागांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करित असून, ज्या निवडणूक विभागांमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभाग निर्दिष्ट करित आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकट नंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती/नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग व स्त्रियांकरिता राखीव जागा
१	२	३	४
		<p>(अ) खालील ग्रामपंचायतींच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेले क्षेत्र</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३)</p> <p>(४)</p> <p>(५) इत्यादी</p> <p>(ब) खालील गांवाच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेली क्षेत्रे</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३) इत्यादी</p>	

कार्यालयीन मोहोर

जिल्हाधिकारी

दिनांक:-

परिशिष्ट-१२(अ)
(पंचायत समिती-प्रारूप प्रभाग रचनेकरिता)

नमुना

-----जिल्हा परिषद

क्रमांक ----- दिनांक ----- राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूचना क्रमांक- ----- महाराष्ट्र अधिनियम, ५ च्या कलम ५८ पोटकलम (१) खंड (अ) खाली ----- जिल्हयाचा जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे ----- पंचायत समिती जितक्या निर्वाचक गणामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निर्वाचक गणांची संख्या व त्याची व्याप्ती निश्चित करीत आहे आणि त्या निर्वाचक गणामध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांकरिता जागा राखून ठेवण्यात येत आहेत. ते निर्वाचक गण आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निर्वाचक गण दर्शविणाऱ्या आदेशाचा प्रारूप मसुदा प्रसिध्द करण्यात येत आहे.

२. उक्त आदेशाचा मसुदा याद्वारे ----- पंचायत समिती क्षेत्रातील सर्व रहिवाशांच्या माहितीसाठी प्रसिध्द करण्यात येत असून, सूचना देण्यात येत आहेत की, उक्त आदेशाचा मसुदा दिनांक- ----- नंतर जिल्हाधिकारी ----- विचारात घेतील.

३. उक्त आदेशाच्या मसुदयास, ज्या लोकांच्या काही हरकती असतील, त्यांनी त्या हरकती सकारण जिल्हाधिकारी ----- यांच्याकडे दिनांक- ----- किंवा तत्पूर्वी लेखी सादर कराव्यात. उक्त तारखेनंतर आलेल्या हरकती जिल्हाधिकारी विचारात घेणार नाहीत.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२ च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम ९(१) अन्वये राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांनी केलेल्या अधिसूचना क्रमांक ----- आदेशान्वये त्यांनी ----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे निवडावयाची सभासद संख्या निश्चित केलेली आहे.

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२ च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम १२ चा पोटकलम (२) अन्वये आणि राज्य निवडणूक

आयुक्तांच्या क्रमांक- ----- दिनांक- ----- च्या पत्रान्वये त्यांनी ----- पंचायत समितीच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागा व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा) राखून ठेवावयाच्या जागा निश्चित केलेल्या आहेत.

- (१) निवडावयाच्या सदस्यांची एकूण संख्या -----
- (२) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यासाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (३) स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा धरून) राखून ठेवावयाच्या एकूण जागा :-
- (४) उपरोक्त क्रमांक-(३) पैकी वरील क्रमांक (२) मधील (अ), (ब), (क) येथील जागांमध्ये अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या खालीलप्रमाणे राहिल :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (५) सर्वसाधारण स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या -----

२. त्याअर्थी, आता राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूचना क्रमांक- ----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९९६ (सन १९६२ च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) च्या कलम ५२ चा पोटकलम (१) खंड (अ) खाली मी----- जिल्हयाचा जिल्हाधिकारी याद्वारे उक्त पंचायत समिती क्षेत्र जितक्या निर्वाचक गणात विभागण्यात येईल त्या निर्वाचक गणांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करित असून, ज्या निर्वाचक गणांमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभागा निर्दिष्ट करित आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकट नंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निर्वाचक गणाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती/नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग व स्त्रियांकरिता राखीव जागा
१.	२.	३.	४.
		<p>(अ) खालील ग्रामपंचायतींच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेले क्षेत्र</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३)</p> <p>(४)</p> <p>(५) इत्यादी</p> <p>(ब) खालील गांवाच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेली क्षेत्रे</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३) इत्यादी</p>	

कार्यालयीन मोहोर

जिल्हाधिकारी

दिनांक:-

परिशिष्ट-१२(ब)
(पंचायत समिती -अंतिम प्रभाग रचनेकरिता)

नमुना

-----जिल्हा परिषद

क्रमांक ----- दिनांक -----

राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूना क्रमांक- -----
----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकाराचा
वापर करुन, महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ (सन १९६२
अधिनियम, ५) च्या कलम ५८ पोटकलम (१) खंड (अ) खाली ----- जिल्हयाचा
जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे -----
पंचायत समिती जितक्या निर्वाचक गणामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निर्वाचक गणामध्ये
अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग आणि त्याचप्रमाणे
स्त्रियांकरिता जागा राखून ठेवण्यात येतील. ते निर्वाचक गण आणि त्याचप्रमाणे स्त्रियांसाठी
(अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग स्त्रियांसह) जागा राखून
ठेवण्यात येतील, ते निर्वाचक गण दर्शविणारा क्रमांक ----- दिनांक- -----
----- चा आदेशाचा प्रारूप मसुदा महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१
(सन १९६२ अधिनियम, ५) च्या कलम १२ पोटकलम (१) मध्ये निश्चित केलेल्या
पध्दतीप्रमाणे उक्त जिल्हा परिषद क्षेत्रातील रहिवाशांच्या माहितीसाठी प्रसिध्द करण्यात आला
होता. त्या अनुसरुन आलेल्या हरकतींचा सर्वकष विचार करुन मी, कलम १२ पोटकलम (१)
सह राज्य निवडणूक आयुक्तांची अधिसूचना क्रमांक- -----
----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करुन
निम्नोक्त आदेश देत आहे.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२
च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम ९(१) अन्वये राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांनी
केलेल्या अधिसूचना क्रमांक ----- आदेशान्वये त्यांनी -----
----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे निवडावयाची सभासद संख्या
निश्चित केलेली आहे.

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ (सन १९६२
च्या महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम १२ चा पोटकलम (२) अन्वये आणि राज्य निवडणूक
आयुक्तांच्या क्रमांक- ----- दिनांक- ----- च्या पत्रान्वये
त्यांनी ----- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती,

अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागा व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा) राखून ठेवावयाच्या जागा निश्चित केलेल्या आहेत.

- (१) निवडावयाच्या सदस्यांची एकूण संख्या -----
- (२) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यासाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (३) स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागा धरून) राखून ठेवावयाच्या एकूण जागा :-
- (४) उपरोक्त क्रमांक-(३) पैकी वरील क्रमांक (२) मधील (अ), (ब), (क) येथील जागांमध्ये अनुसूचित जमाती व नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या खालीलप्रमाणे राहिल :-
 - (अ) अनुसूचित जाती-
 - (ब) अनुसूचित जमाती-
 - (क) नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग-
- (५) सर्वसाधारण स्त्रियांसाठी राखून ठेवावयाच्या जागांची संख्या -----

२. त्याअर्थी, आता राज्य निवडणूक आयुक्त, महाराष्ट्र यांच्याकडील अधिसूचना क्रमांक- ----- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९९६ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम, ५) चा कलम १२ चा पोटकलम (१) खाली मी -----
----जिल्हयाचा जिल्हाधिकारी याद्वारे उक्त पंचायत समिती क्षेत्र जितक्या निर्वाचक गणात विभागण्यात येईल त्या निर्वाचक गणांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करित असून, ज्या निर्वाचक गणांमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग यांच्यासाठी व स्त्रियांसाठी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्गाच्या स्त्रियांसह) जागा राखून ठेवण्यात येतील, ते निवडणूक विभाग निर्दिष्ट करित आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकट नंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निर्वाचक गणाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती/नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग व स्त्रियांकरिता राखीव जागा
१	२	३	४
		<p>(अ) खालील ग्रामपंचायतींच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेले क्षेत्र</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३)</p> <p>(४)</p> <p>(५) इत्यादी</p> <p>(ब) खालील गांवाच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेली क्षेत्रे</p> <p>(१)</p> <p>(२)</p> <p>(३) इत्यादी</p>	

कार्यालयीन मोहोर

दिनांक:-

जिल्हाधिकारी

जिल्हा परिषद क्षेत्राची निवडणूक विभागामध्ये
पंचायत समिती क्षेत्राची निर्वाचक गणामध्ये
विभागणी करण्याबाबत

राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र

क्रमांक :- रानिआ/जिपपंस-२०११/प्र.क्र.१४/का.७

नवीन प्रशासन भवन, मादाम कामा रोड,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक:- ११/०६/२०१४

संदर्भ :- राज्य निवडणूक आयोगाचे क्र.रानिआ/जिपपंस-२०११/प्र.क्र.१४/का-७,
दि.०४ ऑक्टोबर, २०११ चे आदेश

शुध्दीपत्रक :-

राज्य निवडणूक आयोगाच्या क्र.रानिआ/जिपपंस-२०११/प्र.क्र.१४/का-७, दि.०४
ऑक्टोबर, २०११ च्या आदेशामधील आरक्षण या सदराखालील अनुक्रमांक ३ व ७ मध्ये नमूद
करण्यात आलेल्या मजकूराऐवजी खालीलप्रमाणे मजकूर समाविष्ट करण्यात आला आहे असे
वाचण्यात यावे.

अनुक्रमांक ३- नागरिकांच्या मागासवर्ग प्रवर्गासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या जागांचे
आरक्षण सोडत काढून निश्चित करण्यात यावे. सोडत काढताना अनुसूचित जाती अथवा अनुसूचित
जमातीसाठी आरक्षित झालेले निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण वगळण्यात यावेत. तसेच
अगोदरच्या सार्वत्रिक निवडणुकीत नागरिकांच्या मागास प्रवर्गासाठी राखून ठेवण्यात आलेले
निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण वगळण्यात यावेत.

अनुक्रमांक ७- महिलांचे आरक्षण एकाच निवडणूक विभागात किंवा निर्वाचक गणात राहू
नये, त्या आरक्षणाचा लाभ सर्वच निवडणूक विभागांना किंवा निर्वाचक गणांना मिळावा यासाठी

अगोदरच्या निवडणुकीत जे निवडणूक विभाग किंवा निवोचके गण महिलांसाठी आरक्षित झाले असतील तेथे शक्यतोवर पुन्हा महिलांचे आरक्षण येणार नाही याची काळजी घेण्यात यावी.

राज्य निवडणूक आयुक्त यांच्या आदेशानुसार,

(पूनम शिरसोळकर)
सहायक आयुक्त,

राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र

प्रति,

- १) सचिव, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मुंबई
- २) सर्व विभागीय आयुक्त
- ३) सर्व जिल्हाधिकारी (मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्हा वगळून)
- ४) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- ५) राज्य निवडणूक आयोगातील सर्व कार्यासने